

Landareak

JAKOBA ERREKONDO

Tantai edo motz

EKAINGO ZULOKO aldarean zaldiak gurtzen zituen ehiztariak edo Praileaitzeko azti sakratuak ezagutu zituzten baso ikaragarriak nolakoak ote ziren? Hai-zeak kamustutako mendietako haitz gorriak eta itsa-soko uhinek zorrotutako labarrak besterik bistan uzten ez zituen lurraldearen soingaineko dotorea izango zen bai. Hosto itsaso eta hosto zero. Era guztietako zuhaitzak elkarren altzoan, bukaerarik gabeko segidan bata bestea aldamenekoaren babes itzal abaro.

Gero suak, aizkorak, arpanak, trontzak eta motozerrak etorri ziren eta akabo gure baso naturalak.

Euskal Herri osoan ba ote da kulturalki, gizakiok ukitu gabeko lur-muttur bakarren bat? Nekez topatuko dugu. Nik behinik behin ez dut ezagutzen. Gure baso guztiak kulturalak dira, geuk landatutakoak, geuk eraitsitakoak, birlandatutakoak, bakandutakoak, inausitakoak, erretakoak...

Basoaren garai bateko garrantziaren neurria azaltzen du lan hauen tamaina ikaragarriak. Gutxienez azken 2.000 urteetako ekonomiaren oinarria basoa izan da: su-egurra, ikatza, bazka, fruituak, inaurkina, eraikuntza, ontzigitza, itsasontzigitza eta ibaiontzigitza... Energia, jaki eta materialetarako iturri izan da basoa. Diru iturri. Eta diruak dirua erakartzen omen du, odola erakartzen du. Borroka. Eta gizarteak borroka onargarria egin behar du, arautua, gure zurikeriaren neurrietara mugatua.

Borroka latzak izan ziren XVI-XVII. mendeetan. Basoaren emari nagusia zen zurak elkarren aurkako bi diru iturri zituen: ikatza eta itsasontziak. Industria indartsuena zen burdingintzarako energia zen ikatza eta erraz berritzen ziren baso adartsuak behar zituen, txarak eta zuhaitz motz edo mugarrotuen basoak. Ontzioletan, aldiz, zuhaitz lizarrak edo tantaia behar ziren. Buruz buru, bekoz beko, adarbegiz adarbegi, motz edo tantai erabat kontrajarriak.

WWW.SOLUCIONPOLITICA.COM

%87

1985 eta 2002 urteetan Suitzan egindako ikerketa batzuek larritzeko moduko datu beltza argitu zuten. Marrubiak ikertu zituzten. *Fragaria* generoko hibridoak dira marrubiak, eta haren osagaiak aztertu ziren. Hamazazpi urteko tartearekin hazitako marrubien arteko osagaien aldea izutzekoa da. Adibidez, %87 jaitsi da C bitamina eta %43 kaltzioa. Gero eta kalitate eskasagoa ahoratzen dugu.

Lore-lan
Lurez S. Coop.

Lorezaintza proiektuak
Mantentze-zerbitzua

Tel. 609 42 45 47 · Faxe: 943 79 49 12 • lorelan@euskalnet.net